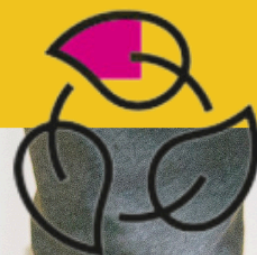

ZADKINE

DUURZAAMHEIDSAMBITIE FHVGM

2024

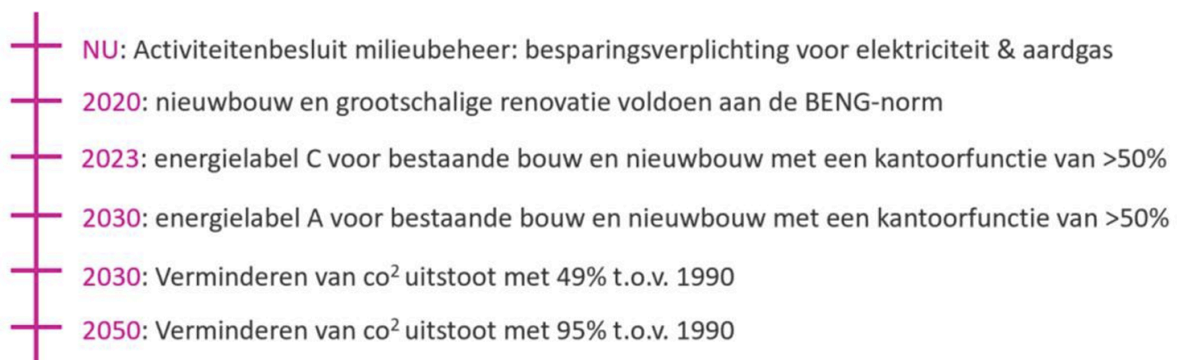
Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Daarom een Duurzaamheidsambitie	2
Resultaten van de Duurzaamheidsambitie	3
Opbouw van de Duurzaamheidsambitie	4
Uitgangspunten bij het behalen van de Doelstellingen	5
0. Bewustwording	7
1. Mobiliteit	11
2. Gebied	15
3. Water	19
4. Energie	23
5. Toekomstbestendige gebouwen	29
6. Catering	36
7. Afval	43
8. Inkoop & Aanbesteding	46
Begrippenlijst	50
Bronvermelding	53

Zadkine streeft naar duurzame bereikbaarheid van de gebouwen, verduurzaming van de gebouwen zelf en zet effectief in op duurzaam faciliteitenmanagement. Hierin staat een positief effect op de leerkwaliteit centraal.

Daarom een Duurzaamheidsambitie

Allereerst moeten de gebouwen van Zadkine voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, zoals ARBOnormen, brandveiligheid, NEN-keuringen en eisen vanuit energieverbruik en duurzaamheid. De figuur hieronder toont de wet- en regelgeving in de loop van de tijd, niet specifiek op onderwijs gericht. Voor Zadkine zijn deze eisen van belang bij nieuwbouw of bij het creëren van een gebouw met een kantoorfunctie van 50% of hoger. Hieruit blijkt dat de eisen voor onderwijsgebouwen niet heel hoog liggen.

Zadkine heeft wél de ambitie om uit te blinken in duurzaamheid. Keuzes die Zadkine maakt, hebben betrekking op onder meer **energieneutraal bouwen, nul op de meter, circulair bouwen en het programma Frisse Scholen**. Maar duurzaamheid binnen Zadkine gaat verder dan energie besparen en aan de wettelijke eisen voldoen. Binnen de sustainable developments goals zoals opgesteld door the United Nations is gekeken naar de thema's waarop Zadkine in wil spelen.

(Zie figuur hieronder.)

Sociale relevantie gaat om daar te zijn met het onderwijs waar toegevoegde waarde wordt geleverd. **Mobiliteit** betekent locaties zoeken die dicht bij OV-knooppunten liggen. **Het**

ruimtegebruik wordt geoptimaliseerd en de benutting zal de komende jaren toenemen. Gezondheid en welzijn heeft betrekking op de kwaliteitseisen vanuit het programma Frisse Scholen, maar ook door de leer- en werkomgeving zó in te richten, dat studenten en docenten daar graag zijn.

Resultaten van de Duurzaamheidsambitie

1. Compliance borgen (o.a. CO2-opgave) en toewerken naar doelstellingen van het klimaatakkoord.

Wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid wordt in kaart gebracht. Middels doelstellingen wordt hier invulling aan gegeven.

2. Bieden van een overzicht van de taken voor duurzame ontwikkeling bij VGO&R, FB&CM, B&O en Projecten.

Alle bestaande strategieën, beleidsdocumenten en overige documenten van FHVGM zijn samengevoegd en verdeeld onder de duurzaamheidsthema's. Zo presenteert deze duurzaamheidsambitie een totaaloverzicht voor de duurzaamheidsopgave binnen FHVGM. Daarbij biedt het inzicht in nog niet geformuleerde duurzaamheidsdoelstellingen.

3. Verduurzaming borgen en integreren in beleid en processen van FHVGM.

Duurzaamheid dient een sleutelfactor te worden binnen de bedrijfsvoering en besluitvormingsprocessen binnen FHVGM. Het is noodzakelijk om duurzaamheid te prioriteren in doelstellingen en te verwezenlijken via maatregelen.

4. Creëren van bewustwording voor de duurzaamheidsopgave binnen de (beleids)kaders van FHVGM.

De duurzaamheidsambitie presenteert de duurzaamheidsopgave voor de afdeling FHVGM.

5. Inspireren binnen en buiten Zadkine

Met de uitvoering van de duurzaamheidsambitie geeft FHVGM het goede voorbeeld voor de omgeving.

In de duurzaamheidsstrategie van Zadkine wordt richting gegeven aan verduurzaming. Deze vormt dan ook de basis voor deze duurzaamheidsambitie. Zadkine heeft in deze strategie 5 pijlers beschreven, die elk een Roadmap tot 2025 kennen. Binnen FHVGM ligt de focus op de uitwerking van de pijler "Duurzaamheid van de onderwijslocaties." De afgelopen twee jaar is hier, vanwege prioritering, binnen de afzonderlijke teams een achterstand opgelopen waardoor enerzijds een inhaalslag en anderzijds een afdelingsbreed overzicht zeer wenselijk is.

Opbouw van de Duurzaamheidsambitie

DE THEMA'S

De duurzaamheidsambitie FHVGM is verdeeld in negen thema's. De thema's zijn gelinkt aan de duurzaamheidsstrategie van Zadkine, Sustainable Development Goals (SDGs) van de Verenigde Naties, huidige duurzaamheidsplannen binnen Zadkine.

De duurzaamheidsambitie bevat de volgende thema's:

- 1. Inspirerende uitstraling**
 - a. Bewustwording
 - b. Mobiliteit
 - c. Gebied
- 2. Verduurzaming van de gebouwen**
 - a. Water
 - b. Energie
 - c. Toekomstbestendige gebouwen
- 3. Duurzaam Faciliteiten Management**
 - a. Catering
 - b. Afval
 - c. Inkoop en aanbesteden

DOELEN PER (SUB)THEMA VOOR 2024, 2027 EN 2030

Per thema worden korte- (2024), midden- (2027) en lange termijn doelen (2030) opgesteld die in lijn staan met een ambitie. Voor veel (sub)thema's zijn deze doelstellingen nog niet concreet en moeten deze nog nader worden geformuleerd. In de duurzaamheidsambitie wordt per thema duidelijk gemaakt welke onderwerpen verdere invulling dienen te krijgen. Per thema kun je hier als organisatie een verantwoordelijk persoon voor aanwijzen.

RELATIE TUSSEN DE THEMA'S

Er bestaat een relatie tussen sommige thema's. Dit houdt in dat deze thema's onderling effect hebben op elkaars doelstellingen. In de duurzaamheidsambitie wordt per thema aangegeven wat voor relatie er bestaat met de andere thema's.

Deze relatie vereist dat bij het nemen van beslissingen wordt gekeken naar mogelijke consequenties voor andere thema's. Dit maakt afstemming tussen de verschillende afdelingen binnen FHVGM noodzakelijk, om te voorkomen dat duurzaamheidsmaatregelen elkaar in de weg staan.

Uitgangspunten bij het behalen van de Doelstellingen

Ieder thema heeft subthema's met eigen ambities. Deze ambitie is onderverdeeld in verschillende doelstellingen. De doelstellingen bestaan uit kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen. Kwantitatieve doelstellingen zijn concreet en vormen een Key Performance Indicator (KPI). Kwalitatieve doelstellingen bestaan voornamelijk uit beloftes. Deze doelstellingen kunnen nog niet geconcretiseerd worden omdat hier de benodigde tools nog niet voor beschikbaar zijn of nader onderzoek vereisen. Denk hierbij aan oriënterende acties of onderzoek. Deze kwalitatieve doelstellingen (beloftes) kunnen toegepast worden om beslissingen te toetsen. Daarbij dienen de beloftes opgenomen te worden in beleid zodat er bij inkoop en aanbestedingsprocessen rekening mee wordt gehouden.

- Richtinggevende doelstelling

Een toezegging voor een plan, oriënterende actie of een onderzoek waarmee richting wordt gegeven aan een ambitie binnen het betreffende thema. Hier is (nog) geen concrete prestatie aan gekoppeld die behaald dient te worden.

- Prestatie doelstelling

Een concrete doelstelling die behaald dient te worden vóór de gestelde einddatum. Deze doelstelling is SMART geformuleerd (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden.)

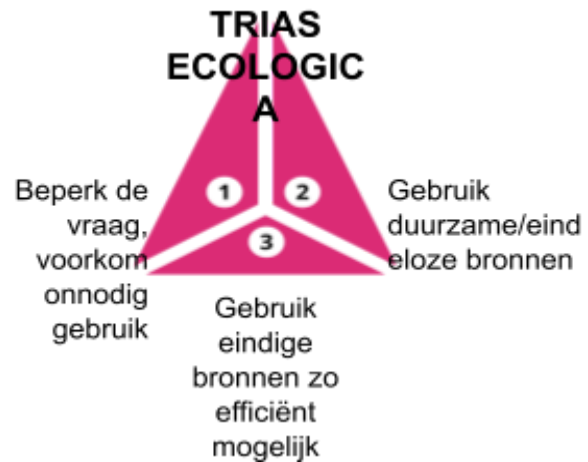
Per doelstelling wordt middels een jaartal aangegeven in hoeverre deze op de korte termijn behandeld moeten worden.

Instrumenten

De '**Trias Ecologica**' vormt een leidraad in de duurzaamheidsambitie. Bij het opstellen van de doelstellingen zal dit principe voor het grootste deel van de thema's worden toegepast.

Voor het thema Energie wordt gebruikgemaakt van de Trias Energetica, dit is een variant van de Trias Ecologica:

1. **Beperk de vraag, voorkom onnodig gebruik**
2. **Gebruik duurzame/eindeloze bronnen**
3. **Gebruik eindige bronnen zo efficiënt mogelijk**

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Binnen de duurzaamheidsstrategie van Zadkine wordt ook gerefereerd naar de Sustainable Development Goals (SDGs) van de Verenigde Naties. Dit wordt voortgezet in de duurzaamheidsambitie voor FHVGM, zodat de SDGs ook een centrale rol binnen de afdeling FHVGM krijgen. Binnen de Duurzaamheidsambitie FHVGM wordt zichtbaar op welke SDGs de thema's impact hebben. Een aantal SDGs worden al benoemd in de duurzaamheidsstrategie van Zadkine, maar binnen deze duurzaamheidsambitie zijn ook een aantal andere SDGs geïdentificeerd die samen gaan met de opgestelde doelstellingen.

Hieronder de SDGs met de geselecteerde doelstellingen vanuit de duurzaamheidsstrategie Zadkine.

	4.3 Gelijke toegang voor vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwalitatief hoogwaardig onderwijs. 4.5 Verschillen tussen man/vrouw en kwetsbare in het onderwijs wegwerken. 4.7 Alle leerlingen hebben de kennis en vaardigheden die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen. 4.A Bouw en upgrade van onderwijsfaciliteiten die kind-, handicap- en gendergevoelig zijn en veilige, geweldloze, inclusieve en effectieve leeromgevingen bieden voor iedereen.
	10.2 De sociale, economische en politieke integratie van iedereen versterken en bevorderen, ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, afkomst, godsdienst of economische of andere status.
	11.3 Inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen. 11.6 De nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren ook door bijzondere aandacht te besteden aan luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer.
	12.2 Duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen. 12.5 Afvalproductie beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik. 12.8 Garanderen dat mensen overal beschikken over relevante informatie en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur.
	13.2 Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in beleidslijnen, strategieën en planning. 13.3 De opvoeding bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met betrekking tot mitigatie, adaptatie, impactvermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering.

0 BEWUSTWORDING

Dit thema focust op het creëren van bewustwording voor het onderwerp duurzaamheid binnen de afdeling FHVGM. Daarbij worden medewerkers in kaart gebracht die binnen hun rol of enthousiasme bijdragen aan duurzaamheid.

Inspireren en bewustwording

Ambitie: Bewustwording voor duurzaamheid binnen de afdeling FHVGM wordt gecreëerd, waarbij medewerkers worden gestimuleerd zich bezig te houden met duurzaamheid binnen hun werkzaamheden.

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Creëren van bewustwording door management		Duidelijk maken van de te behalen duurzaamheidsdoelstellingen binnen FHVGM door het management binnen de afdeling, de thema-eigenaren en leidinggevendenden.	FHVGM
		Het management stimuleert leidinggevendenden en thema-eigenaren de opgestelde doelstellingen, KPI's en acties te behalen.	FHVGM
Ruimte voor duurzaamheid inspireren		Medewerkers binnen de afdeling FHVGM krijgen de gelegenheid om duurzaamheid te realiseren binnen hun werkzaamheden vanuit hun expertise, functie, of persoonlijke motivatie. Hier worden concrete doelstellingen behaald, wordt kennis gedeeld en inspireren zij anderen.	FHVGM
Samenwerking met het onderwijs		Het onderwijs wordt benaderd om te participeren in het uitwerken van bepaalde doelstellingen. Dit met als doel om enerzijds de samenwerking te stimuleren en anderzijds om ervoor te zorgen dat het verduurzamen een opgave wordt voor de volledige organisatie.	FHVGM
2027			
2030			

Communicatie duurzaamheidsresultaten

Ambitie: De verschillende afdelingen binnen FHVGM communiceren consistent over hun duurzaamheidsambities, beleid, doelen en resultaten binnen hun eigen team en andere directies. Dit kan resulteren in een voorbeeldfunctie voor andere afdelingen.

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Communiceren ambities, beleid, doelen en resultaten		Het management binnen FHVGM communiceert consistent over hun duurzaamheidsambities, beleid, doelen en resultaten naar hun eigen team en andere directies. Zij stellen hier afspraken voor op, in welke vorm, met welke frequentie en op welke momenten.	FHVGM
Delen best practices		Medewerkers binnen de afdeling FHVGM worden voortdurend op de hoogte gebracht van best practices, ontwikkelingen en inspirerende initiatieven. In de afdeling dient besloten te worden wie of welke functie dit doet.	FHVGM
2027			
2030			

1 MOBILITEIT

Dit thema focust op het woon-werkverkeer en woon-studieverkeer. Doelstelling is het stimuleren van duurzame vervoersmethoden voor woon-werkverkeer en een duurzamer wagenpark binnen Zadkine. Dit thema heeft ook betrekking op de afdeling Human Resource Management (HRM). Hieronder worden de uitgangspunten voor de afdeling FHVGM gepresenteerd.

Analyse actualiteiten

WET-EN REGELGEVING	IMPACT
Rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit (WPM): Per 1 juli 2024 volgt een normering op personenvervoer in de wetgeving. Deze regeling geldt voor werkgevers met meer dan 100 werknemers en is gefocust op het verduurzamen van zakelijke mobiliteit en woon-werkmobiliteit, per 1 juli 2024 heeft Zadkine de verplichting dient te rapporteren over de CO2-effecten van het wagenpark (of voldaan wordt aan de norm) aan de ODMH. Hiervoor wordt een tool ontwikkeld waarmee de CO2-footprint per bedrijf inzichtelijk kan worden gemaakt. De regeling verplicht de werkgevers ook tot een jaarlijkse rapportage van de werkgebonden personenmobiliteit. Na het voldoen aan de rapportageplicht komt een terugkoppeling middels een basisrapport met advies dat kan helpen met het verduurzamen van mobiliteit, met een terugkoppeling van de eigen CO2-reductie en suggesties voor acties of meer informatie.	Dit betekent dat FHVGM vanaf 2024/2025 te maken krijgt met uitvoeren van de voorgestelde maatregelen voor de verduurzaming van het thema mobiliteit.

Woon-werkverkeer

Ambitie: Zadkine houdt haar onderwijslocaties goed bereikbaar, waarbij voetgangers, fietsers en gebruikers van het openbaar vervoer voorkeur krijgen.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030: Nader te bepalen

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Fietsparkeer-norm		Fietsparkeernorm voor de onderwijslocaties is ... fietsparkeerplek per FTE medewerker.	HRM
Rapporteren persoons-gebonden werkmobiliteit		Er wordt onderzocht of een app-structuur gebruikt kan worden om persoonsgebonden mobiliteit te monitoren (bijvoorbeeld het Fynch platform).	HRM
Voldoende fietsparkeer-plekken		Kwalitatieve eisen worden opgesteld voor fietsparkeerplekken. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
Elektrisch laden auto's		Er wordt onderzoek gedaan naar de technische mogelijkheden voor het elektrisch laden van auto's. Deze informatie kan dienen als input voor de visie mobiliteit binnen Zadkine. <i>(afgerond)</i>	B&O
2027			
Voldoende fietsparkeer-plekken		Voldoende fietsparkeerplekken rondom de onderwijslocaties van Zadkine, die daarbij voldoen aan de kwalitatieve eisen.	B&O
Parkeer-plekken voor elektrische fietsen		Middels een pilot wordt onderzocht hoe parkeerplekken voor elektrische fietsen gefaciliteerd kunnen worden. Hierbij wordt gekeken naar de benodigde capaciteit, wijze van opladen en brandveiligheid. Daarbij dient er een fietsparkeernorm voor elektrische fietsen te worden vastgesteld.	B&O
2030			

Logistiek

Ambitie: Zadkine streeft ernaar het aantal vervoersbewegingen te verkleinen waarbij gekeken wordt naar de mogelijkheid om dit zo veel mogelijk emissievrij te doen.

Doel 2024:

Doel 2027: Geen

Doel 2030: De logistiek van Zadkine is in 2030 CO2 neutraal.

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Vervoers bewegingen		Zadkine daagt de leveranciers uit om vervoersbewegingen te minimaliseren.	Allen
2030			
Emissievrije logistiek		Er wordt onderzocht hoe logistiek binnen Zadkine zo veel mogelijk emissievrij kan worden. Met de doelstelling om in 2030 emissievrije logistiek te hebben. Hiervoor kan mogelijk aansluiting gezocht worden bij de Zero-emissiezone Rotterdam .	Allen

2 GEBIED

Dit thema focust op gebiedsontwikkeling van de onderwijslocatie van Zadkine.
Het doel is om duurzaamheid zo veel mogelijk door te voeren in deze ruimte.

Analyse actualiteiten

WET-EN REGELGEVING	IMPACT
Omgevingsvisie Rotterdam werkt aan een visie voor de toekomst. De 5 belangrijkste perspectieven zijn: compact, duurzaam, productief, inclusief en gezond.	Deze 5 perspectieven kunnen zorgen voor gebiedsontwikkeling bij de locaties van Zadkine. De omgevingsvisie is echter nog niet volledig uitgewerkt. Dit dient in de gaten gehouden te worden. Een paar onderwerpen specifiek relevant voor duurzaamheid: • Energie transitie • Vergroening en klimaatadaptatie
ACTUALITEITEN	
Binnen de gebieden van de onderwijslocaties spelen lokale initiatieven, zoals de The Green Business Club.	Zadkine zou een rol kunnen spelen in deze lokale initiatieven, daarbij kan het kennis ophalen om toe te passen binnen haar eigen organisatie.

Ruimte voor groen en biodiversiteit

Ambitie: Zadkine streeft ernaar het gebied rondom haar onderwijslocaties te vergroenen. Zo wordt de groene uitstraling van de onderwijslocaties versterkt.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Terreinbeheer		Er wordt onderzocht welke initiatieven op het vlak van biodiversiteit rondom de scholen toegepast kunnen worden.	FB&CM
2027			
Vergroenen van verharding		Er wordt onderzocht of verharding op sommige locaties vervangen kan worden door vergroening. Dit dient in een plan uitgewerkt te worden.	FB&CM
Beplanting		Bij beplanting worden zoveel mogelijk inheemse en diverse plantensoorten geplant.	FB&CM
Natuurwaarde rapportage		Elke 3 jaar wordt door een ecooloog een Natuurwaarde rapportage opgesteld, die geldt als uitgangspunt voor ontwikkelingen op de locaties van Zadkine.	FB&CM

Ruimte voor hernieuwbare energie

Ambitie:

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2030			
Hernieuwbare energiebronnen		Er wordt onderzocht welke locaties toegepast kunnen worden voor hernieuwbare energiebronnen.	VGO&R; B&O; Projecten

Klimaatadaptatie

Ambitie: Zadkine houdt rekening met klimaatadaptieve maatregelen rondom het gebied van haar onderwijslocaties.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2027			
Waterberging		Bij nieuwe projecten wordt regenwater opgevangen door lokale ingrepen, bijvoorbeeld greppels, wadi's of het vervangen van verharding door halfverharding bij de parkeerplaatsen.	VGO&R; B&O; Projecten

Materiaal en grondstoffen

Ambitie: Er wordt zo veel mogelijk gebruikgemaakt van materialen van oneindige grondstoffen bij de inrichting van het gebied.

Doel 2024: In 2024 worden doelstellingen opgesteld voor het gebruik van circulair materiaal en vertaald naar beleid.

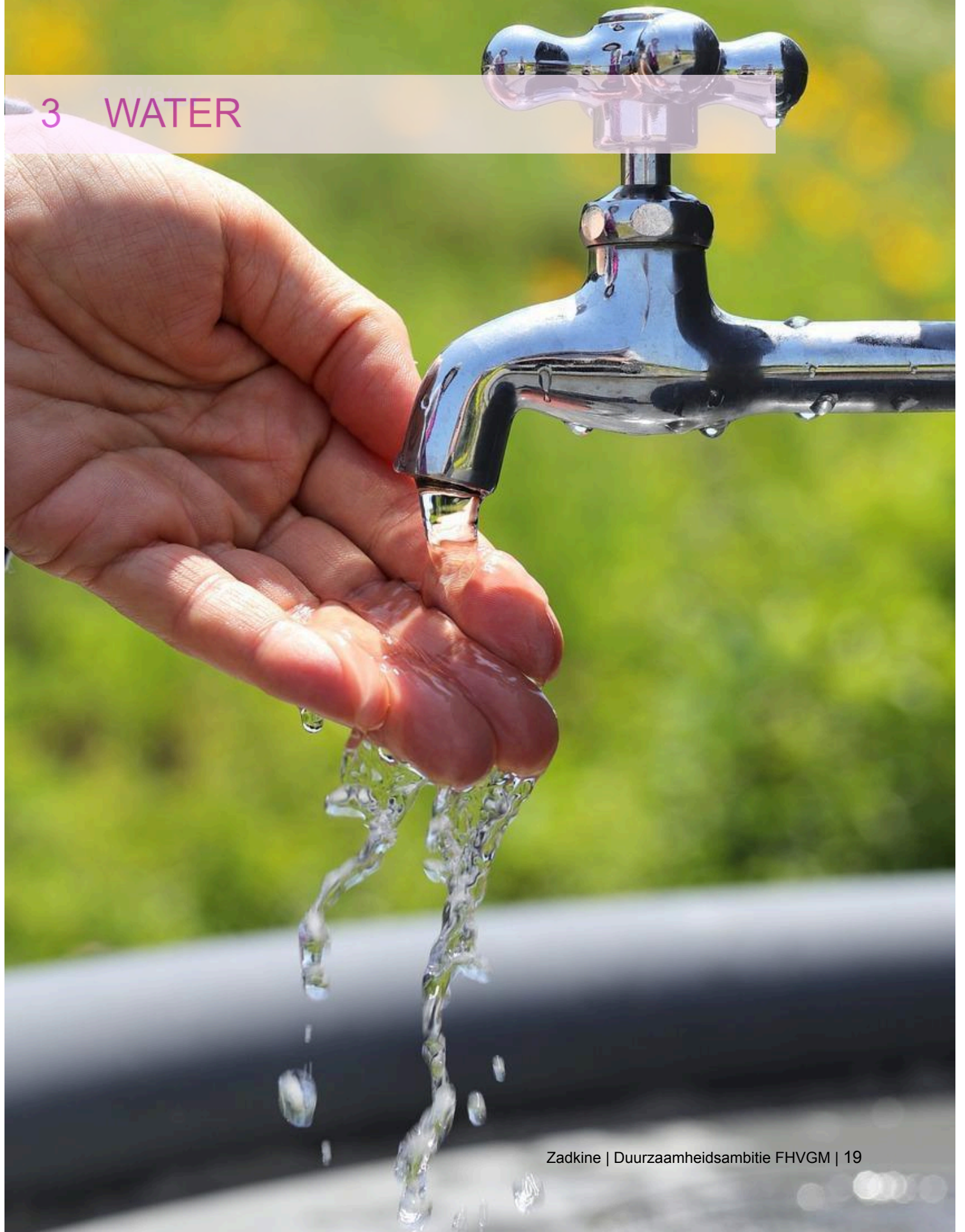
Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Beleids-ontwikkeling		In 2024 worden doelstellingen opgesteld voor het gebruik van circulair materiaal en vertaald naar beleid. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
2027			
Duurzame materialen		Zoveel mogelijk gebruik maken van biobased en non-virgin materialen. Producten en materialen worden getoetst op (hoogwaardig) hergebruik, benodigde energie voor de productie en transport (CO2-uitstoot), gezondheid (VOS-emissies) en toxiciteit.	B&O
2030			
Materialen paspoort buitenterrein		Er is voor elke locatie een Materialenpaspoort opgesteld vanuit de circulaire gedachte.	B&O

3 WATER

Dit thema focust op het directe en indirecte waterverbruik van Zadkine. Middels zuinige installaties, periodiek onderhoud en bewustwording kan het waterverbruik en waterverspilling worden beperkt.

Analyse actualiteiten

WET-EN REGELGEVING	IMPACT
Voor bestaande bouw geldt de hemelwaterverordening voor het afkoppelen van de verharding.	Dit betekent dat er gebouwd moet worden volgens het Bouwbesluit/BBL. Hier kan evt. gekeken worden naar waterberging, waar als voorbeeld (een deel van) de toiletten gespoeld kan worden met regenwater.
Voor nieuwbouw geldt de eis dat er minimaal 50 mm waterberging moet worden aangelegd. Deze eis is terug te vinden in de Verordening Beheer Ondergrond Rotterdam (VBOR).	Dit betekent dat er gebouwd moet worden volgens het Bouwbesluit/BBL. Hier kan evt. gekeken worden naar waterberging, waar als voorbeeld (een deel van) de toiletten gespoeld kan worden met regenwater.
ACTUALITEITEN	
Framework Climate Adaptive Buildings	Er is momenteel geen extensieve wet-en regelgeving op het gebied van klimaatadaptatie. De Dutch Green Building Council (DGBC) heeft wel het Framework for Climate Adaptive Buildings ontwikkeld. Zadkine kan dit framework als ondersteuning gebruiken bij de implementatie van klimaatadaptieve en waterbesparende maatregelen.

Water besparen

Ambitie: Zadkine streeft ernaar waterverspilling zoveel mogelijk te voorkomen en waterverbruik te minimaliseren.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Monitoren		Watervoetafdruk transparant maken(nulmeting) en inzetten op goede bemetering van watergebruik. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
		Gebouwgebruikers stimuleren het gebruik van drinkwater te reduceren. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
Lekkages		Door periodieke controles en onderhoud van de drinkwaterleiding wordt waterverspilling door lekkages zoveel mogelijk voorkomen. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
Sanitair		Opstellen van een standaard sanitaire ruimte waarin wordt omschreven hoe waterbesparing is geïntegreerd. Denk hierbij aan het plaatsen van waterbesparende kranen en het vervangen van oudere toiletten met o.a. spaarknoppen.	VGO&R
		Spoeltijd van kranen op het toilet standaardiseren naar 10 seconden. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
Apparatuur		Bij vervanging van waterverbruikende apparaten worden producten gekozen met een zo laag mogelijk waterverbruik. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
2027			
2030			

Bergen en gebruik van ongezuiverd water

Ambitie: Zadkine gaat onderzoeken hoe het wateroverlast kan voorkomen en afvalwater kan opvangen en hergebruiken voor praktische doeleinden.

Doel 2024:

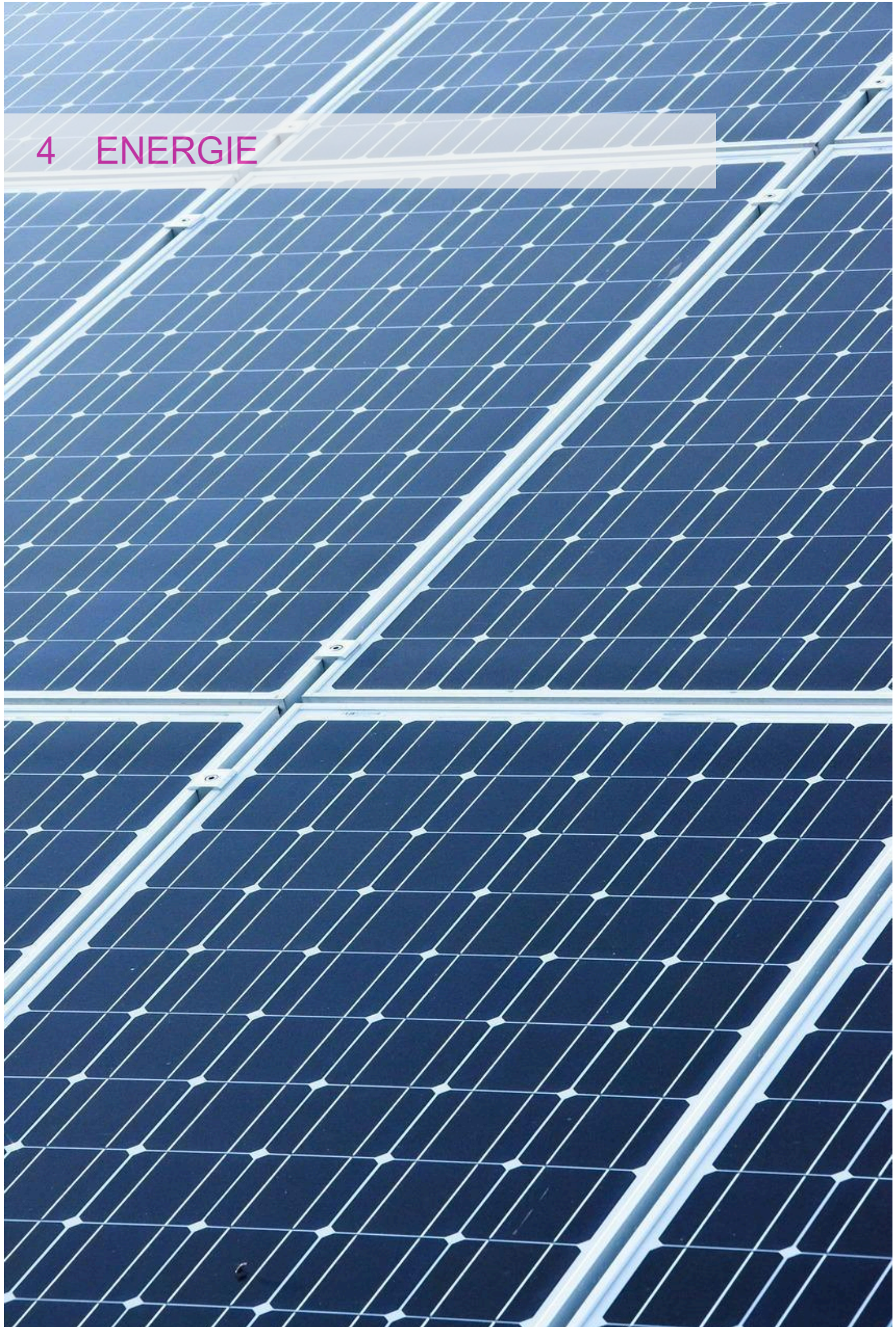
Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Klimaat-adaptief		Wateroverlast voorkomen door het toepassen van het Framework for Climate Adaptive Buildings van de DGBC / Opties evalueren voorkomen wateroverlast middels het toepassen van het Framework for Climate Adaptive Buildings van de DGBC <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
2027			
Regenwater en spoelwater		Mogelijkheden onderzoeken van het opvangen van regenwater voor gebruik als spoelwater.	B&O
2030			

4 ENERGIE

Dit thema focust op het energiegebruik van Zadkine. Met de Trias Energetica als uitgangspunt, wordt de vraag naar energie verlaagd, waar mogelijk gebruik gemaakt van duurzame bronnen en fossiele energie zo efficiënt mogelijk gebruikt.

Analyse actualiteiten

WET-EN REGELGEVING	IMPACT
Energiebesparingsplicht (Activiteitenbesluit): verplichting voor instellingen om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder uit te voeren. Verbruik > 50.000 kWh of 25.000 m3 aardgas of een equivalent daarvan per jaar.	Voor diverse locaties van Zadkine is dit een verplichting. Inmiddels is de EML van Zadkine geactualiseerd obv wijzigingen 2023.
BENG : voor alle nieuwbouw geldt dat de vergunningsaanvragen vanaf 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor BENG. Ook voor renovatieprojecten zijn eisen opgesteld in de BENG.	
Bij verkoop, verhuur of oplevering van utiliteitsgebouwen is een energielabel verplicht. Ook voor onderwijs.	
ACTUALITEITEN	
Sectorale routekaart voor het MBO	Zadkine dient deze routekaart ook te volgen en zelf ook een routekaart op te stellen.
Green Deal onderwijs a. In 2030 moet de CO2-uitstoot gedaald zijn met 49% tov. 1990. In 2050 moet er een 95% CO2-reductie zijn en aardgasvrij. b. Energieakkoord: besparingspotentieel bij scholen (berekend door ECN) is voor PO-scholen 0,74 petajoule en voor VO-scholen 0,26 petajoule. c. Duurzaamheidsambitie heeft de volgende onderdelen: - In kaart brengen kwaliteit en duurzaamheid huidige portefeuille. Gezamenlijke visie bepalen op onderwijshuisvesting. - Aansluiten bij wijkgerichte aanpak en Regionale EnergieStrategie. - Integraal Huisvestingsplan als lokale routekaart. Schoolbesturen	Zadkine kan deelnemen aan de Green Deal Onderwijs. De ambities die hiernaast zijn samengevat dienen dan ook opgevolgd te worden door Zadkine.

geven transparantie in hun (D)MJOP. iv. Waar mogelijk bouwen aan de eindnorm ENG en fris. v. Bekijk wat wenselijk, haalbaar en betaalbaar is in de lokale situatie. vi. Zoeken naar manieren om efficiënter te werken, knelpunten weg te nemen en standaardisatie mogelijk te maken. Delen wat werkt.	
Regionale Energiestrategie (RES)	
MBO-brede inkoop groene stroom	
Convenant verduurzaming onderwijs regio Rijnmond 2023-2026	In 2023 heeft Zadkine een handtekening gezet onder het Convenant Routekaart voor Onderwijs van het DGMR.
Specifiek gericht op Marten Meesweg: The Green Business Club Alexander werkt aan een routekaart 'collectieve aanpak klimaatneutraal commercieel-zakelijk district Rotterdam Alexander'. Bijvoorbeeld door grootschalige vervanging van verlichting, aardgasloze oplossingen voor verwarming en het plaatsen van zonnepanelen. Daarbij wordt gekeken naar welke oplossingen bij diverse bedrijven op het terrein mogelijk zijn, om collectieve kansen te benutten	Wellicht dat Zadkine kan aansluiten.
Frisse scholen: Bij nieuwbouw en renovaties bouwt Zadkine volgens Frisse Scholen Programma B. Hier zijn de volgende criteria voor Energie opgesteld:	Zadkine wenst bij nieuwbouw en renovaties te bouwen volgens Frisse Scholen ambitieniveau B.

Energiebesparing

Ambitie: Zadkine werkt aan het verlagen van haar energieverbruik en draagt daarmee bij aan het verminderen van de CO₂-uitstoot. Hierbij kijken we naar het verbruik van de gebouwen.

Doel 2024: Voldoen aan wet- en regelgeving

Doel 2027:% energiebesparing tov

Doel 2030: 50% energiebesparing tov 1990

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Bemeteren en monitoren		Er wordt gestreefd naar het bemeteren en monitoren van het 'werkelijke energiegebruik' per gebouw van de gehele vastgoedportefeuille. Wij gaan van ieder gebouw bepalen en monitoren wat het energiegebruik is per m ² bvo/per jaar. Het werkelijke energiegebruik wordt gemeten aan de hand van de volgende 5 subindicatoren: 1. Elektriciteit in kWh op de elektriciteitsmeter; 2. Warmte verbruik in GJ (of kWh) op de heetwaterterreinleiding; 3. Aardgas verbruik in m³ op de hoofd gasmeter <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
Energiebesparingspercentages		We onderzoeken wat haalbare energiebesparingspercentages zijn, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen "nieuwbouw en renovatie" enerzijds en "MJOP en dagelijks beheer en onderhoud" anderzijds. Op basis van toekomstige ontwikkelingen kunnen deze percentages jaarlijks worden heroverwogen. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
Energieprestatie van het gebouw verbeteren		Wij brengen in kaart hoe de gebruikers het energiegebruik van een gebouw kunnen reduceren. Hiertoe wordt een 'energieprestatie van het gebouw' opgesteld waarbij in kaart wordt gebracht welke verbeteringsmogelijkheden uitgevoerd kunnen worden, waar de grootste mogelijkheden liggen op dit vlak en waar de prioriteiten het beste kunnen worden gelegd. Deze aanbevelingen zijn leidend bij de verduurzaming van het gebouw. Erkende instrumenten/proces: EML, Routekaart <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
Samenwerking met Zadkine onderwijs		Waar mogelijk wordt ruimte beschikbaar gesteld om Zadkine-onderwijs irt duurzame energieopwekking te faciliteren. Dit kan praktijk-onderwijs zijn of een theoretisch onderzoek uitgevoerd door docenten en/of studenten. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
Bewustwording		Aansturen op bewustwording bij gebruikers en bezoekers van energiezuinig gedrag. Samen met het	B&O

energiezuinig gedrag		“Centrale Beleid Duurzaamheid” wordt een plan gemaakt hoe de gebruikers hiervan bewust kunnen worden gemaakt en hoe ze kunnen worden gemotiveerd om reductie te gaan behalen. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	
Ecodiesel		Er wordt onderzoek gedaan naar het gebruik van ecodiesel (in plaats van diesel) voor de noodgeneratoren bij de verschillende gebouwen van Zadkine. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
2027			
2030			

Energieopwekking

Ambitie: In 2030 is 50% van de energie duurzaam opgewekt.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Beleid: energieopwekking		Binnen FHVGM wordt beleid opgesteld, waarbij ambitie in de vorm van percentages wordt benoemd. Ook wordt hier een verdeling gemaakt in de vorm van verschillende hernieuwbare energieopwekkingen, zoals WKO en PV-panelen. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
PV Panelen		We doen onderzoek naar de mogelijkheden voor het opwekken van zonne-energie op de eigen gebouwen en terreinen. In deze verkenning wordt de technische haalbaarheid onderzocht, subsidiemogelijkheden benoemd en besparingspotentieel bepaald. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
2027			
2030			

CO2-neutrale energievoorziening

Ambitie: (Nog) geen ambitie opnemen

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
CO2-Footprint		De CO2 footprint van de afdeling FHVGM wordt gecalculeerd. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
		Er wordt een plan opgesteld om de CO2-footprint van de afdeling FHVGM te monitoren voor continue verbetering.	FHVGM
[jaar invullen]			

5 TOEKOMSTBESTENDIGE GEBOUWEN

Dit thema focust op nieuwbouw, renovatie, verbouwingen, onderhoud, sloop en interieur van de onderwijslocaties.

Analyse actualiteiten

WET-EN REGELGEVING	IMPACT
Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht bedrijven om energiebesparende maatregelen te treffen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. De energiebesparingsplicht geldt voor bedrijven en instellingen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas(equivalent) per jaar verbruiken.	Voor diverse locaties van Zadkine is dit een verplichting. Inmiddels is de EML van Zadkine geactualiseerd obv wijzigingen 2023.
EPBD III Systeemeisen technische bouwsystemen, technische keuringen verwarmings- en aircosystemen, laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer	
ACTUALITEITEN	
Frisse scholen:	Bij nieuwbouw en renovaties bouwt Zadkine volgens Frisse Scholen Programma B.
Standaardisatie van inbouwpakketten/interieur/ict etc om flexibiliteit, schaalbaarheid en hergebruik te bevorderen	
Framework Climate Adaptive Buildings voor klimaatadaptieve gebouwen	

Nieuwbouw en renovatie

Ambitie: Zadkine streeft functionele, gezonde, energieopwekkende en circulaire gebouwen te realiseren in haar nieuwbouw en renovatie.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Frisse scholen		Bij nieuwbouw en renovaties bouwt Zadkine volgens 'Frisse Scholen' programma B.	VGO&R
Materialen paspoort		Bij de ontwikkeling van nieuwbouwprojecten moet verplicht een materialenpaspoort worden opgesteld. Dit is een digitaal overzicht bij elk bouwwerk waarin alle grondstoffen, materialen en producten staan en waaruit deze bestaan (kwalitatief en kwantitatief). Daarbij ook hoe deze zijn gemonteerd en waar deze zich bevinden.	VGO&R
Klimaatadaptief (gebouwniveau)		Onderzoeken welke klimaatadaptieve maatregelen genomen kunnen worden om de gebouwen van Zadkine meer klimaatadaptief te maken (o.a. groene daken). Hiervoor kan het Framework Climate Adaptive Buildings voor worden gebruikt. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	VGO&R
Duurzame materialen		Zoveel mogelijk gebruik maken van biobased en non-virgin materialen. Producten en materialen worden getoetst op (hoogwaardig) hergebruik, benodigde energie voor de productie en transport (CO2-uitstoot), gezondheid (VOS-emissies) en toxiciteit.	VGO&R
2027			
Toekomst-bestendige gebouwen KPI matrix		Het opstellen van een KPI matrix met uitgangspunten en KPI's voor het realiseren van functionele, gezonde, energie-opwekkende en circulaire gebouwen. Deze dient als leidraad bij de ontwikkeling, ontwerp en realisatie van renovatie/nieuwbouwprojecten.	VGO&R
Hittestress		Onderzoeken welke preventieve maatregelen genomen kunnen worden tegen hittestress in de gebouwen van Zadkine. Hiervoor kan het Framework Climate Adaptive Buildings voor worden gebruikt.	VGO&R
2030			

Verbouwingen, onderhoud en beheer

Ambitie: Bij verbouwen, beheer en gebruik streeft Zadkine naar voortdurende verbetering van de duurzaamheidsprestatie van haar gebouwen, het beheer en het gebruik.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
ISSO 100-107		Onderzoek naar inzetbaarheid van de ISSO 100-107 als standaard, voor duurzaam en doelmatig beheer van de gebouwgebonden installaties die toeziet op functioneel, doelmatig en levensduur verhogende gebruik. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
Meerjaren onderhoudsplan		Integreren van duurzame maatregelen waaronder energiebesparingsmaatregelen in het MJOP. <i>(in overleg met B&O naar 2025)</i>	B&O
2027			
Toekomstbestendige Gebouwen KPI matrixen <i>Functioneel Gezond Energie-opwekkend Circulair</i>		Het opstellen van een KPI matrix met uitgangspunten en KPI's voor het realiseren van functionele, gezonde, energie-opwekkende en circulaire gebouwen. Deze dient als leidraad bij de ontwikkeling, ontwerp en realisatie van verbouw- en onderhoudsprojecten.	B&O
Objectvisie met duurzaamheid advies		In de (nog op te stellen) objectvisies wordt een duurzaamheidsadvies opgenomen afgeleid van de ambities, thema's, uitgangspunten en KPI's (matrix). Voor alle verbouwings- en onderhoudswerkzaamheden wordt het duurzaamheidsadvies in de objectvisie zo goed als mogelijk meegenomen in het desbetreffende project.	VGO&R
2030			

Sloop en ontmanteling

Ambitie: Bij sloop en ontmanteling van haar gebouwen houdt Zadkine rekening met circulair demonteren zodat zoveel mogelijk materialen hergebruikt en herwonnen kunnen worden en de waarde hiervan behouden blijft.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2027			
Hergebruik potentie		Voor Zadkine gebouwen die worden ontmanteld is het verplicht om de hergebruikspotentie van producten, materialen en grondstoffen te bepalen. Het uitgangspunt is om deze producten, materialen en grondstoffen hoogwaardig te hergebruiken. Dit kan worden vastgelegd in een materialenpaspoort.	VGO&R
Circulair ontmantelen <i>KPI Matrix Circulaire gebouwen</i>		Integreren van de thema's uitgangspunten en KPI's van de KPI Matrix Circulaire Gebouwen in het plan van aanpak en programma van eisen van sloop-en ontmantelingsprojecten.	VGO&R
Financiële restwaarde gebouwen		Herijking financiële restwaarde vs. werkelijke grondstofwaarde bij einde levensduur gebouw.	VGO&R
Haalbaarheids studie voor herontwikkeling		Verplicht stellen haalbaarheidsstudie van het uit gebruik te nemen gebouw voor herontwikkeling en hergebruik van grondstoffen volgens 6S-model.	VGO&R

Interieur

Ambitie: Zadkine streeft naar het gebruik van duurzame en circulaire interieur (o.a. geborgd in het Beeldkwaliteitsplan)

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Duurzame materialen		Zoveel mogelijk gebruik maken van biobased en non-virgin materialen. Producten en materialen worden getoetst op (hoogwaardig) hergebruik, benodigde energie voor de productie en transport (CO2-uitstoot), gezondheid (VOS-emissies) en toxiciteit.	FB&CM
2027			
Duurzame leveranciers		Zadkine werkt in interieurprojecten alleen met duurzame leveranciers met een gestandaardiseerd interieur. Daarbij gaat de voorkeur uit naar leveranciers die in samenwerking onze (gezamenlijke) duurzaamheidsambities willen realiseren. Link: Inkoop en aanbesteden	FB&CM
Circulaire meubels		Nieuwe meubels worden standaard circulair.	FB&CM
Losmaakbaar interieur		Vast en los meubilair, vloerafwerking, wand-en plafondaafwerking worden zoveel mogelijk losmaakbaar ontworpen (o.a. zonder lijm en kit) en aangebracht in het gebouw om hergebruik te stimuleren.	FB&CM
Maximaal hergebruik meubilair		Het bestaande kantoor- en onderwijsmeubilair wordt zo veel mogelijk hergebruikt. Bij interieurprojecten wordt eerst bekeken naar geschikt en passend meubilair om her te gebruiken.	FB&CM
Standaardiseren onderwijsmeubilair		Het onderwijsmeubilair wordt gestandaardiseerd binnen Zadkine zodat hetzelfde meubilair op alle locaties inzetbaar is. Daarbij wordt hetzelfde kleurenpalet gehanteerd.	FB&CM
Bewegwijzingsmethodiek		Er wordt gebruikgemaakt van gebouwgebonden bewegwijzering. Hierbij wordt naar ruimtenummers verwezen, zodat de borden tijdens verhuizingen minder vervangen hoeven te worden.	FB&CM
2030			

Fysieke toegankelijkheid

Ambitie: Zadkine streeft ernaar de fysieke toegankelijkheid van haar onderwijslocaties te borgen, zodat alle gebruikers, ongeacht of zij een fysieke beperking hebben, alles zoveel mogelijk zelfstandig kunnen gebruiken.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Toegankelijkheid van school-gebouwen		Er worden regelmatig gesprekken gevoerd met de afdelingen, opleidingen en ervaringsdeskundige (studenten en medewerkers) met een beperking over de toegankelijkheid van de gebouwen en eventuele verbeterpunten.	FB&CM
2027			
Toegankelijkheid van school-gebouwen		Bij nieuwe en bestaande gebouwen worden de richtlijnen voor toegankelijkheid van gebouwen in acht genomen, met als uitgangspunt dat de gebouwen goed aansluiten bij de behoefte van alle gebruikers.	FB&CM
2030			

6 CATERING

Dit thema betreft het cateringaanbod binnen Zadkine. De maatregelen zijn voornamelijk gericht op het verminderen van voedselverpakking, voedselverspilling en een duurzaam aanbod. Zoals beschreven staat in de horeca strategie streeft Zadkine naar een horecavoorziening die, waar mogelijk en binnen de wettelijke kaders, circulair, duurzaam, inclusief en lokaal is.

Analyse actualiteiten

WET-EN REGELGEVING		IMPACT	
Verbod op wegwerpbekers (SUP-wetgeving): voor consumptie op locatie zijn vanaf 1 januari 2024 wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten verboden. Deze SUP-wetgeving staat o.a. in relatie met SDG 12 en 14.		Bezoekers van Zadkine kunnen gebruikmaken van herbruikbare bekertjes van Zadkine welke na gebruik weer moeten worden ingeleverd.	
Vanaf 1 juli 2023 betalen klanten van o.a. afhaallocaties voor wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Voor dranken en maaltijden die ter plekke worden bereid, kunnen klanten ook kiezen voor het gebruik van een herbruikbaar alternatief. Dit geldt ook voor cateraars.		De cateraar dient hier rekening mee te houden. Bovendien dient dit goed gecommuniceerd te worden binnen de kantine.	
De Verenigde Naties (VN) willen wereldwijd de voedselverspilling met 50% verminderen in 2030.		Er zijn nog geen specifieke regels vanuit de Nederlandse overheid om voedselverspilling te verminderen in het bedrijfsleven. SDG 12 ligt in lijn met deze doelstelling en is iets waar Zadkine aan wil bijdragen.	
ACTUALITEITEN			
Eiwittransitie in onderwijs catering		Inclusie staat centraal binnen Zadkine, ook in de horecastrategie. Dit moet ook gereflecteerd worden in haar cateringaanbod. Daarbij commiteert Zadkine zich aan SDG 12, waar duurzame consumptie centraal staat. De eiwittransitie is een belangrijke stap richting duurzame consumptiepatronen.	
Samen tegen voedselverspilling: initiatief die gezond en duurzaam voedsel wil stimuleren op scholen en daarbij aandacht besteedt aan voedselverspilling. Hier is o.a.		Zadkine commiteert zich aan SDG 12, onderdeel hiervan is het voorkomen van voedselverspilling. Invulling aan dit initiatief kan in samenwerking met leveranciers en	

WET-EN REGELGEVING		IMPACT	
Verbod op wegwerpbekers (SUP-wetgeving): voor consumptie op locatie zijn vanaf 1 januari 2024 wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten verboden. Deze SUP-wetgeving staat o.a. in relatie met SDG 12 en 14.		Bezoekers van Zadkine kunnen gebruikmaken van herbruikbare bekens van Zadkine welke na gebruik weer moeten worden ingeleverd.	
Vanaf 1 juli 2023 betalen klanten van o.a. afhaallocaties voor wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Voor dranken en maaltijden die ter plekke worden bereid, kunnen klanten ook kiezen voor het gebruik van een herbruikbaar alternatief. Dit geldt ook voor cateraars.		De cateraar dient hier rekening mee te houden. Bovendien dient dit goed gecommuniceerd te worden binnen de kantine.	
De Verenigde Naties (VN) willen wereldwijd de voedselverspilling met 50% verminderen in 2030.		Er zijn nog geen specifieke regels vanuit de Nederlandse overheid om voedselverspilling te verminderen in het bedrijfsleven. SDG 12 ligt in lijn met deze doelstelling en is iets waar Zadkine aan wil bijdragen.	
ACTUALITEITEN			
lesmateriaal beschikbaar voor MBO instellingen.		onderwijs.	

Catering en banqueting aanbod

Ambitie: Zadkine streeft naar een cateringaanbod waarin inclusiviteit, duurzaamheid, circulariteit en gezondheid centraal staan.

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Lokaal inkopen		Samen met de leveranciers wordt gekeken hoe producten zoals groenten van lokale boeren kunnen worden ingekocht. <i>(Bron 5)</i>	FB&CM
Keuken van het gas af		Er wordt onderzocht of keukens in de schoolgebouwen van het gas af kunnen.	FB&CM
Seizoens-gebonden producten		Het cateringaanbod houdt rekening met seizoensgebonden producten. <i>(Bron 5)</i>	FB&CM
Divers aanbod		Er wordt onderzocht hoe inclusiviteit in het cateringaanbod gewaarborgd kan worden. Dit kan door de verschillende dieetwensen van bezoekers te evalueren middels enquêtes of rondvraag (o.a. halal, vegetarisch, vegan). <i>(Bron 5)</i>	FB&CM
Biologisch		Er wordt onderzocht of biologische producten kunnen worden toegevoegd aan het cateringaanbod. <i>(Bron 5)</i>	FB&CM
Bewustwording		Het aanbod zo presenteren dat bezoekers van de kantines verleid worden om duurzame en gezonde producten te kiezen. Dit kan als volgt: 1. Plaats duurzame en gezonde producten op opvallende plekken. 2. Er is alleen reclame en promotie voor duurzame en gezonde producten. <i>(Bron 6-7)</i>	FB&CM Marketing en Com.
2027			
Vleesloos		Het percentage vleesloos in vergelijking met de totale inkoop wordt verhoogd. <i>(Bron 5)</i>	FB&CM
Automaten		De automatenverstrekking is duurzaam en zoveel mogelijk circulair. <i>(Bron 7)</i>	FB&CM

Eiwittransitie

In 2027 bestaat het assortiment in de horecavoorzieningen voor minimaal 60% uit plantaardige eiwitten en bestaat het assortiment van de banqueting- en het maatwerkaanbod voor 80% uit plantaardige eiwitten.
(Bron 5)

FB&CM

2030

Voedselverspilling

Ambitie: Zadkine minimaliseert de hoeveelheid afval veroorzaakt door voedselverspilling.

Doel 2024: De hoeveelheid voedselverspilling wordt inzichtelijk gemaakt binnen Zadkine. Daarbij wordt binnen aanbestedingen voor de horeca rekening gehouden met de doelstellingen van de duurzaamheidsambitie.

Doel 2027: 75% reductie van vermijdbare voedselverspilling t.o.v. 2022 gemeten waste (Bron 5)

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Voorkomen voedsel verspilling		Producten die bijna over de datum zijn krijgen een korting sticker. (Bron 5-6)	FB&CM
		Samen met de cateraar wordt onderzocht hoe voedselverspilling teruggedrongen kan worden (bijv. door kleinere portiegroottes en efficiënter inkopen) of dat producten gemaakt van reststromen/overschotten toegevoegd kunnen worden aan het assortiment (bijvoorbeeld soep en sauzen van de Verspillingsfabriek.) In de afvalspiegel van de MMW wordt gesproken over 'veel cateringafval'. (Bron 5-6)	FB&CM
2030			

Voedselverpakkingen

Ambitie: Zadkine vermindert de hoeveelheid afval van voedselverpakking.

Doel 2024:

Doel 2027: In 2027 is het aangeboden horeca-assortiment in de uitgifte vrij van plastic verpakkingsmateriaal (*Bron 5*)

Doel 2030: 50% minder voedselverpakkingen t.o.v. 2024

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Herbruikbaar servies		Vanaf 1 januari 2024 geldt een verbod op wegwerpbekers en bakjes die plastic bevatten voor consumptie op locatie. De vervanging is als volgt uitgewerkt: 1. Studenten en medewerkers zijn aangemoedigd een eigen beker mee te nemen (bring-your-own)	FB&CM
		Link: Thema Afval en Thema Energie 7	
Statiegeld		Op verschillende plekken op de onderwijslocaties zullen kliko's worden geplaatst voor statiegeldflessen en -blikjes. De opbrengsten kunnen ingezet worden voor een intern project.	FB&CM
		Link: Thema Afval	
Mono-stromen verpakking		Samen met de leveranciers wordt gekeken naar monoverpakkingen welke hergebruikt of gerecycled kunnen worden. Deze doelstelling hangt samen met onderdelen van SDG 12.	FB&CM
		Link: Thema Afval	
2027			
Plasticvrij		In 2027 is het aangeboden horeca-assortiment in de uitgifte vrij van plastic verpakkingsmateriaal. (<i>Bron 5</i>)	FB&CM
2030			

7 AFVAL

Binnen dit thema wordt gefocust op het verminderen van afval en het faciliteren van afvalscheiding. Om toe te werken naar een circulaire economie, dient afval zoveel mogelijk voorkomen te worden. Indien dit niet mogelijk is, kan gekeken worden hoe iets (hoogwaardig) gerecycled of hergebruikt kan worden, of herwonnen zodat het materiaal opnieuw een grondstof wordt.

Analyse actualiteiten

WET-EN REGELGEVING	IMPACT
Activiteitenbesluit: verplicht om afval te scheiden	Uit de afvalspiegel die is uitgevoerd bij de MMW, blijkt dat het op deze locatie verplicht is GFE/swill, papier en karton gescheiden in te zamelen.
Verbod op wegwerpbekers (SUP-wetgeving): voor consumptie op locatie zijn vanaf 1 januari 2024 wegwerp bekers en -bakjes die plastic bevatten verboden.	Zadkine gebruikt momenteel wegwerpbekers. Vanaf 1 januari 2024 dient Zadkine deze te vervangen door herbruikbare bekers of Bring your own.
Statiegeld op blikjes	De school kan het inzamelen van blikjes/flesjes faciliteren door inzamelpunten door de scholen te verspreiden.

Afvalvrij

Ambitie: Zadkine streeft ernaar om haar afval zoveel mogelijk te verminderen.

Doel 2024: Zadkine werkt aan een plan voor afvalvermindering en de monitoring hiervan.

Doel 2027: Zadkine reduceert de hoeveelheid restafval met 55%.

Doel 2030: Nader te bepalen.

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Afvalscheiding		- Onderzoeken welke afvalstromen apart gescheiden dienen te worden op de locaties. Hierbij wordt ingezet op het zo veel mogelijk scheiden van restafval - Op basis van de afvalspiegel die is uitgevoerd bij de MMW, is het advies om GFE/Swill, papier en karton en PD apart in te zamelen. - Echter, wordt geadviseerd om ook zo veel mogelijk preventieve maatregelen tegen afval te implementeren. Dit kan bepaalde afvalstromen namelijk minimaliseren en de compositie van het restafval veranderen. <i>(Bron 11)</i>	FB&CM
Minimaliseren afval		Zadkine onderzoekt hoe (rest)afval zoveel mogelijk verminderd kan worden. <i>(Bron 11)</i>	FB&CM
Transparantie		Opstellen van een Plan van Aanpak om afvalstromen te monitoren met behulp van de Renewi Portal met als uitgangspunt dat ieder half jaar gerapporteerd wordt.	FB&CM
Duurzame schoonmaak		Samen met de opdrachtnemer voor schoonmaak wordt gekeken naar afvalvrije/verpakkingsvrije en ecologische/afbreekbare schoonmaakmiddelen.	FB&CM
2027			
2030			
Minimaliseren afval		Zadkine reduceert de hoeveelheid voedselafval in 2027 met 50%. SDG12	FB&CM

8 INKOOP & AANBESTEDING

8. Inkoop & Aanbesteding

Dit thema focust op het integreren van duurzaamheid binnen de inkoop- en aanbestedingsprocessen van Zadkine. Onderwerpen die hier toebehoren zijn circulariteit en klimaatneutraal.

Analyse actualiteiten

WET-EN REGELGEVING	IMPACT
ACTUALITEITEN Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen: Het doel van dit Manifest is dat Partijen, via hun opdrachtgeverschap en inkoop, samen bijdragen aan het bereiken van de maatschappelijke doelen, die zijn benoemd in het Nationaal Plan MVI 2021-2025. Onderwerpen die hierin terugkomen zijn: klimaat, circulair, milieu (inclusief biodiversiteit), social return, ketenverantwoordelijkheid, diversiteit en inclusie. Ieder onderwerp is verbonden aan verschillende Sustainable Development Goals.	

Inkoop en aanbesteding van leveringen en diensten

Ambitie: Zadkine streeft naar duurzame inkoop van leveringen en diensten. Dit door klimaatneutraal en circulariteit centraal te stellen binnen inkoop- en aanbestedingsprocessen. Als doelstelling is een vermindering van grondstoffen- en waterverbruik, CO2 emissies en afvalproductie.

Doel 2024: Bij aanbestedingen in opdracht van FHVGM gelden circulariteit en klimaatneutraliteit als criteria.

Doel 2027: ...% van de leveringen (producten) die FHVGM extern inkoopt, zijn circulair en/of klimaatneutraal ingekocht, waarbij de kwaliteit van dienstverlening gegarandeerd is.

Doel 2030: ...% van de leveringen (producten) die FHVGM extern inkoopt, zijn circulair en/of klimaatneutraal ingekocht, waarbij de kwaliteit van dienstverlening gegarandeerd is.

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
2024			
Aanbesteden leveringen en diensten		Bij aanbestedingen in opdracht van FHVGM is circulariteit en klimaatneutraliteit het uitgangspunt.	FHVGM
Keten samenwerking		Samen met de facilitaire opdrachtnemers wordt gekeken hoe toe te werken naar een circulaire economie.	FHVGM
Monitoring circulair en/of klimaat-neutraal inkoop en aanbesteden		Er wordt onderzocht hoe de circulariteit en klimaatneutraliteit binnen inkoop en aanbestedingen in kaart gebracht kan worden. Dit vereist samenwerking met opdrachtnemers.	FHVGM
2027			
Inkoop van leveringen		...% van de leveringen (producten) die FHVGM extern inkoopt, zijn circulair en/of klimaatneutraal ingekocht, waarbij de kwaliteit van dienstverlening gegarandeerd is.	FHVGM
2030			
Inkoop van leveringen		...% van de leveringen (producten) die FHVGM extern inkoopt, zijn circulair en/of klimaatneutraal ingekocht, waarbij de kwaliteit van dienstverlening gegarandeerd is.	FHVGM

Aanbesteding van werken

Ambitie:

Doel 2024:

Doel 2027:

Doel 2030:

Onderwerp	Type	Doelstelling	Afdelingen
[jaar invullen]			

Total Cost of
Ownership
methodiek

[jaar invullen]

Toekomst-
bestendige
gebouwen
Aanbesteding

Begrippenlijst

Afkortingen afdelingen

FHVGM:	Facilitair, Huisvesting, Vastgoed Management
VGO&R:	VastGoed Ontwikkeling en Realisatie
FB&CM:	Facilitair Beleid en Contractmanagement
B&O:	Beheer en Onderhoud
MJOP:	MeerJarenOnderhoudsPlan

Toelichting begrippen

Activiteitenbesluit

In het activiteitenbesluit staan milieuregels voor bedrijven. Alle bedrijven in Nederland vallen onder het Activiteitenbesluit, ook Zadkine. Er staan regels per soort milieubelastende activiteit en per soort milieubelasting.

BENG

Voor alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw, geldt dat vergunningaanvragen sinds 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor Bijna Energieneutrale Gebouwen (BENG).

BREEAM-NL

BREEAM-NL is een certificering methode voor een duurzaam gebouwde omgeving. BREEAM-NL maakt het mogelijk om projecten te beoordelen op duurzaamheid. BREEAM-NL heeft vier keurmerken; Nieuwbouw (en Renovatie); In-Use (bestaande gebouwen); slooprojecten; en complete gebieden met BREEAM-NL Gebied.

Circulaire economie

In een circulaire economie bestaat geen afval en worden producten en grondstoffen constant hergebruikt.

Compliance

Onder compliance verplichtingen wordt zowel wet- en regelgeving bedoeld waaraan Zadkine moet voldoen als andere eisen waaraan Zadkine moet of verkiest te voldoen.

Dutch Green Building Council (DGBC)

De Dutch Green Building Council is een netwerkorganisatie voor duurzaam bouwen en vastgoed. Deze organisatie ontwikkelt ook meetlatten en tools om de bouw toekomstbestendig te maken. Daarbij beheert de DGBC ook het BREEAM-NL keurmerk.

ISSO 100 - 107

ISSO is een kennisplatform voor bouw- en installatie professionals. De ISSO 100 - 107 richt zich op duurzaam beheer en onderhoud van gebouwen.

Floor Space Index (FSI)

De FSI (Floor Space Index) is een dichtheidsmaat waarbij het totale vloeroppervlak van één of meerdere gebouwen wordt gedeeld door het oppervlak van het bijbehorende terrein.

Framework for Climate Adaptive Buildings

Dit framework maakt het mogelijk via een eenduidige aanpak de fysieke klimaatrisico's van gebouwen vast te stellen.

Frisse Scholen

Een Frisse School is een schoolgebouw met een laag energieverbruik en een gezond binnenklimaat. Thema's die vallen binnen Frisse Scholen zijn energie, luchtkwaliteit, temperatuur, licht en geluid.

GFT afval

GFT afval bestaat uit Groente, fruit en tuinafval, bijvoorbeeld klokhuizen en fruitschillen.

Key Performance Indicator (KPI)

Key Performance Indicators, of te wel prestatieindicatoren, meten de prestaties van een organisatie. Een KPI geeft inzicht in de behaalde resultaten op doelstellingen.

Klimaatakkoord

Het klimaatakkoord is onderdeel van het Nederlandse klimaatbeleid. Het is een overeenkomst tussen een groot aantal organisaties en bedrijven in Nederland om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Het belangrijkste doel van het klimaatakkoord is dat de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% verminderd moet zijn ten opzichte van 1990, en in 2050 95%.

Levenscyclus analyse (LCA)

In een levenscyclus wordt de milieubelasting van een product of activiteit over de gehele levenscyclus vastgesteld.

Losmaakbaarheid

Losmaakbaarheid verwijst naar de mate waarin objecten demonteerbaar zijn op alle schaalniveaus zodat het object de functie kan behouden en hoogwaardig hergebruik mogelijk is.

(Non)-virgin materialen

De FSI (Floor Space Index) is een dichtheidsmaat waarbij het totale vloeroppervlak van één of meerdere gebouwen wordt gedeeld door het oppervlak van het bijbehorende terrein.

Materialenpaspoort

De FSI (Floor Space Index) is een dichtheidsmaat waarbij het totale vloeroppervlak van één of meerdere gebouwen wordt gedeeld door het oppervlak van het bijbehorende terrein.

Meerjarenonderhoudsplan (MJOP)

De FSI (Floor Space Index) is een dichtheidsmaat waarbij het totale vloeroppervlak van één of meerdere gebouwen wordt gedeeld door het oppervlak van het bijbehorende terrein.

MilieuPrestatie Gebouwen (MPG)

De FSI (Floor Space Index) is een dichtheidsmaat waarbij het totale vloeroppervlak van één of meerdere gebouwen wordt gedeeld door het oppervlak van het bijbehorende terrein.

Monostroom verpakkingsmateriaal

Monostroom verpakkingen zijn verpakkingen die bestaan uit enkel materiaal, bijvoorbeeld papier of plastic. Je gebruikt hier dus maar één type grondstof. Dit bevordert de sortering en recycling van het afval.

Regionale Energiestrategie (RES)

De FSI (Floor Space Index) is een dichtheidsmaat waarbij het totale vloeroppervlak van één of meerdere gebouwen wordt gedeeld door het oppervlak van het bijbehorende terrein.

Restafval

Restafval is het afval dat overblijft nadat alle bruikbare afvalstromen Dit is het afval wat je niet gescheiden kunt inleveren.

SUP-wetgeving

Deze richtlijn komt vanuit de Europese Unie en bestaat uit maatregelen om plastic afval in het milieu te verminderen.

Sustainable Development Goals (SDGs)

De Verenigde Naties hebben 17 doelen voor duurzame ontwikkelingen opgesteld, ook wel de Sustainable Development Goals. Met deze doelen streven zij naar een duurzame wereld voor iedereen in 2030.

Swill afval

Swill bestaat uit etensresten en (on)gekookt keukenafval.

Total Cost of Ownership (TCO)

De Total Cost of Ownership bestaat uit het totaalbedrag aan kosten voor de aanschaf en bezit van een dienst of een product over de gehele levenscyclus.

Trias principe

De Trias Ecologica (en varianten) is een principe dat wordt toegepast bij de verduurzaming van de bouw, materiaalgebruik, water, energie en gezondheid. De strategie past de volgende drie stappen toe, waarbij de eerste stap het meest duurzaam is:

1. Beperk de vraag, voorkom onnodig gebruik
2. Gebruik duurzame/eindeloze bronnen
3. Gebruik eindige bronnen zo efficiënt mogelijk

Bronvermelding

De volgende documenten zijn gebruikt om bestaande duurzaamheidsmaatregelen binnen FHVGM te identificeren. Het betreft :

1. de *Zadkine Duurzaamheidsstrategie*;
2. de *onderwijsvisie*;
3. de *huisvestingsvisie Zadkine 2030*;
4. de *uitgangspunten Meerjaren Prognose Vastgoed en Strategie*;
5. de *Horeca Strategie*;
6. het *Aanbestedingsdocument Horecavoorzieningen*;
7. het *beleid Warme Dranken Automaten*;
8. het *Zadkine Beeld-kwaliteitsplan*;
9. het *Zadkine Jaarverslag Kwaliteitsagenda*;
10. de *overeenkomst met Renewi*;
11. de *Afvalspiegel MMW*;
12. het *CWS Duurzaamheid informatieblad*;
13. het *Afval Rapportage Renewi portalen*;
14. het *raamovereenkomst meubilair Gispen*;
- 1.